

Innhold

Forord	9
1 Etikk og dannelse	11
Mon vi ikke vet det?.....	11
Kunnskap og dannelse.....	13
Hvorfor dannelse?.....	14
Å fortelle fram det betydningsfulle.....	16
2 Hva er dannelse?	19
Dannelse.....	19
Dannelse og nytte.....	21
Dannelse og yrkesutdanning.....	22
Personlig dannelse og samfunnsdannelse.....	24
Dannelse av «hode, hjerte og hånd».....	27
Dannelsens målestokker.....	29
Vekselvirkninger – dannelsens tre momenter.....	29
Moralske dyder.....	30
Dannelseskriterier.....	31
Ethiske prinsipper.....	36
Refleksjonsspørsmål.....	42
3 Kyndig omsorg	43
Omsorg.....	43
Kyndighet.....	45
Kyndig pleie og behandling.....	46
Omsorgssamarbeid.....	49
Omsorg i håndverket.....	51
Refleksjonsspørsmål.....	52

4 Engasjement og ansvar	53
Å bry seg faglig og personlig	53
Støttespillere trenger støtte.....	55
Oppmerksomhet.....	57
Å svare på appellen.....	59
Å gjøre en forskjell	61
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	64
5 Respekt og verdighet	65
Respekt for «den andres» verdighet.....	67
Respekt for «den andres» tid	68
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	73
Respekt for «den andres» kontroll.....	73
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	77
Omgivelser som tar vare på verdigheten	77
Respekt for døden i livet.....	78
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	81
6 Forståelse og mot	82
All samhandling er etisk.....	82
Lytt til fortellingen.....	84
Omsorgssamarbeid forutsetter forståelse	86
Ærlighet	87
Taushet kan være tydelig tale.....	88
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	89
7 Humør og humor	90
Gledens grunn kommer utenfra	90
Den største gleden en kan ha, det er å gjøre andre glad.....	93
Et smil betyr mye	94
Livsutfoldelse og tilfredsstillelse	95
Trang og behov.....	96
Humor	96
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	98
8 Kunnskapsformer og læringsarenaer	99
Hva skal dannelsen ta vare på?.....	99
Ulike, men likeverdige kunnskapsformer.....	100
<i>Erfaringsbasert kunnskap</i>	101
<i>Teoretisert praksis</i>	102
<i>Vitenskapelig kunnskap</i>	102

<i>Formidlende instanser</i>	103
Personorientert profesjonalitet.....	105
Læringsarenaer – refleksjonsoaser	106
Læring av sykepleie – utvikling av profesjonalitet – dannelse	110
<i>Refleksjonsspørsmål</i>	111
Litteratur	112
Stikkord	117